N°. 143.

1844.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 3 December.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 29sten November.

Het hof begeeft zich den 12den December naar Fontainebleau, alwaar weinige dagen daarna de hertog en hertogin *van Aumale* worden gewacht. Tegen den 18den of 19den begeeft zich de koninklijke familie gezamentlijk herwaarts.

— De benoeming van den heer *Jaubert* tot pair blijft nog de bevreemding wekken vooral onder die personen, die zich gevleid hadden bij de eerste benoeming die men verwachtte, tot die waardigheid te zullen worden verheven en zich thans zeer teleurgesteld vinden.

— Voor een paar dagen werd opgemerkt, dat de maarschalk *Bugeaud* de hoofdstad zou verlaten tot aan de opening der kamers in 't laatst der volgende maand. Thans meldt men nader dat die maarschalk sedert zijne komst alhier zich slechts eenmaal op het ministerie van oorlog heeft begeven en daarentegen dagelijks ten hove komt, waar hij of met den koning, of met den hertog *van Nemours* in conferentie is. Men wil hieruit opmaken, dat als de maarschalk *Soult* zijne portefeuille nederlegde de maarschalk *Bugeaud* zijn opvolger zou zijn.

— Volgens brief uit Rio Janeiro van 't begin van October was de schout-bij-nacht *Dupetit-Thouars* aan boord van het fregat *Reine blanche* van daar vertrokken. Daar dit fregat bevel had naar Cherbourg te stevenen, verwacht men dagelijks de aankomst van gezegden vlootvoogd.

— De jongste berigten uit Algerie melden onder anderen, dat op den 10den November aldaar weder eene nieuwe kolonie werd geïnstalleerd, waaraan de naam Dalmatie werd gegeven. Het nieuwe dorp telde 65 familien en is op een uur afstands van Blidah gelegen. » Het was een niet onbelangrijk schouwspel, zoo schrijft men van daar, deze 65 huisgezinnen, van onderscheidene punten van Frankrijk gekomen, alhier vereend te zien, vindende in de overzeesche landstreek gelijke inrigtingen als in het moederland, op eenen grond welke vroeger eene wilderais en dus onbebouwd was en alwaar nu werkzaamheid en bedrijvigheid heerschen. De weg welke van Blidah naar Foudouck langs den voet van den Atlas loopt, en waar langs vijftien dorpen aangelegd zijn, eindigt te Dalmatie, het laatste van de reeks dorpen, welke de vlakte van Metidja moeten bevolken. In dit jaar zijn aldaar vier dorpen gevestigd, die men de namen gegeven heeft van Joinville, Montpensier, Beni-Mered en Dalmatie. Zij worden door 160 huisgezinnen bewoond."

— De berigten uit Rome zeggen, dat in de onderhandelingen tusschen Rome en Madrid weder eenige botsingen zijn voorgekomen, der zake dat de Paus aandringt op de vervulling van voorloopige voorwaarden, welke Spanje niet wil toestaan of nog niet kan nakomen.

— Bij de cortes heeft in de zitting van den 23sten de heer *Orense* een voorstel gedaan om eene leening van honderd millioen realen (omtrent twaalf en een half millioen gulden) tegen 6 pCt. te sluiten, ten einde uit de opbrengst daarvan nieuwe wegen aan te leggen. De minister van finantiën heeft dit voorstel bestreden, voornamelijk op grond dat de uitvoering van zoodanig ontwerp andere thans bestaande ontwerpen tot verbetering van de geldmiddelen zou benadeelen. Het vond dan ook weinig bijval, daar zich 64 tegen en 11 voor hetzelve verklaarden. — Voor het overige houdt de kamer zich nog altijd met de discussie over de wijziging in de constitutie bezig.

Luidens de berigten van de Spaansche grenzen was *Zurbano* nog niet gevat, doch de kapitein-generaal der Baskische provinciën had bekend gemaakt, dat dit opstandelingshoofd, na te vergeefs getracht te hebben den Ebro nabij Logrono over te komen, zich in den avond van den 18den op den 19den in de nabijheid van Arnedo bevond. De beide oevers van den Ebro waren met troepen bedekt en zouden er gestationneerd blijven tot dat men wist dat *Zurbano* in handen gevallen was of zich van daar verwijderd had. Men had alle maatregelen genomen om zich van hem meester te maken.

Het vonnis tegen den generaal *Prim* is te Madrid in hooger beroep bekrachtigd geworden. Den 23sten is hij naar Cadix gevoerd om aldaar ingescheept en naar de Marianne-eilanden gevoerd te worden, waar hij zijne zesjarige gevangenis of liever verbanning moet doorbrengen.

— Ter beurze van heden (28 November) waren genoteerd: 5 pCt. 118,80; 3 pCt. 83,15; Nap. r. 95,60; Rom. L. 103⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten November.

Uit Berlijn schrijft men van den 23sten dezer: Op het landgoed Gross-Ziethen, niet ver van hier en toebehoorende aan de familie van wijlen den maarschalk *Blücher* heeft men dezer dagen al de kostbare voorwerpen gestolen, welke die veldheer in der tijd van de verbonden mogendheden en van verschillende duitsche steden of autoriteiten ontvangen had, en welke alle geborgen waren in eene chinesche kast. Onder die kostbare voorwerpen bevond zich de met diamanten ingelegde eeresabel, door den Prins regent van Engeland aan *Blücher* geschonken, en welke 10,000 [redacted] voorts de gouden doos, welke het diploma van het [redacted] der stad Berlijn hield, door de magistraat dier stad aan *Blücher* gezonden, niet minder dan zestien gouden snuifdoozen met juweelen ingelegd, enz. De waarde van het gestolene wordt op 300,000 Thaler geschat.

— Men heeft te Berlijn eene schoone uitvinding gedaan of liever volmaakt, namelijk om kunstig marmer in vormen te gieten en op deze wijze sieraden van allerlei soort, zelfs standbeelden te vormen, die wezentlijke marmerwerken zeer nabij komen, buitengewoon hard zijn en den schoonsten glans aannemen, die in water niet vergaat. Het gips wordt daarbij met aluinoplossingen behandeld. Ook vertrekken en zalen kunnen met dit nieuw materiaal in alle kleuren bekleed worden; bovendien zullen de prijzen veel minder zijn, dan behangsels van de beste soort. Eerstdaags zal er eene fabrijk van opgezet worden.

— De bekende stichter van het opvoedings-instituut te Hofwijl, in het kanton Bern, de heer *Emmanuel von Fellenberg*, is den 21sten aldaar in den ouderdom van 73 jaren overleden.

— In de gewelven van het ridderhuis te Stokholm heeft men eenige kisten met documenten gevonden, waaronder oorspronkelijke stukken, betreffende de omwentelingen van 1719, 1772 en 1798 en betreffende *Gustaaf Adolph* en *Gustaaf III*. De meeste zijn op perkament geschreven, eenige sierlijk ingebonden en zeven in zilveren kokers.

— Uit Weenen schrijft men, dat in de oostenrijksche provinciën de veeziekte meer en meer toeneemt en men van verschillende kantons deswege bedroevende berigten ontving.

— Van de turksche grenzen wordt gemeld, dat er in de eerste helft van November in 't gebergte van het district Jacona wederom een opstand uitgebroken is; de pacha van Scutari had troepen derwaarts gezonden en een aantal opperhoofden, die het gebergte willen ontvlugten, waren gevangen genomen.

— Men schrijft uit Triest van den 18den November:

» Wij hebben berigten uit Athene tot den 10den dezer. De finantiële toestand van Griekenland wordt door de Grieksche dagbladen als geruststellend afgeschilderd. Volgens den *Observateur Grec* van den 10den was thans in de schatkist een millioen drachmen

aanwezig, en bij behoorlijke spaarzaamheid zou die som binnen drie maanden kunnen verdubbeld worden. De heer *Koletis* heeft de uitgaven voor de politie aanmerkelijk weten te verminderen, hetgeen zeer heilzame gevolgen heeft. Bij de inning der belastingen ontmoet men geen tegenstand, hetgeen een bewijs oplevert van de gezindheid des volks voor de handhaving der orde."

Steeds was nog bij de grieksche kamer het onderzoek der geloofsbrieven niet afgeloopen. De generaal *Grivas* was door den Koning, in plaats van den luitenant-generaal *Church*, tot inspecteur-generaal van het leger benoemd.

— Volgens brieven uit Alexandrië, van den 6 dezer, zou *Mehemed*-Ali thans gunstig gestemd wezen voor het maken van eenen ijzeren weg naar Suez. Hierop is echter nog zeer weinig staat te maken. — In dezelfde brieven wordt gesproken van het uitbreken van nieuwe onlusten in Syrië.

ENGELAND.

LONDEN, den 29sten November.

Sir *H. Pottinger* is tot lid van den geheimen raad der koningin benoemd geworden, ter belooning zijner in China als britsch gevolmagtigde betoonde diensten.

— De *Globe* verzekert, dat 's rijks inkomsten over het tegenwoordig vierde kwartaal weder een zeer gunstig resultaat zullen opleveren. De verhoogde inkomsten liepen voornamelijk over de douanen en de posterijen. Het tarief zou zeer gunstig werken op den handel met Frankrijk en de Nederlanden. Zoo deze verbetering in de openbare inkomsten bleef duren, vleide men zich dat sir *R. Peel* met het volgende jaar eene vermindering zou brengen in de belasting op de inkomsten.

— De politie schijnt eenigermate op het spoor der daders van den belangrijken diefstal van banknoten te zijn.

— De heer *O'Connell*, waarschijnlijk bespeurende dat zijne overhelling tot het fœderalisme hem zeer verzwakt had bij de voorstanders van eene gave intrekking der Unie, is thans tot deze laatste teruggekeerd. Hij heeft zulks in eene, den 26 te Dublin, gehoudene bijeenkomst gedaan, en zich bij die gelegenheid op de scherpste wijze tegen *Louis-Philips* en de fransche ministeriële en liberale bladen uitgelaten. Hij heeft gezegd, dat hij zelfs de intrekking der Unie niet uit de handen van Frankrijk zou verlangen.

— Gisteren waren de 3 pCt. gecons. $99^7/_8$. Ned. $2^1/_2$ pCt 63; 4 pCt. $96^7/_8$; de 5 pCt. $99^1/_8$; Spanje $24^1/_8$; Brazilie $88^1/_2$; Mexico $36^1/_8$.

BELGIE.

BRUSSEL, den 1sten December.

De kamer der vertegenwoordigers heeft in hare zitting van gisteren de begrooting der middelen en wegen voor het volgend jaar in haar geheel ten bedrage van 124,621,170 fr. aangenomen. Van de 65 leden hebben zich vier leden tegen verklaard.

In deze zitting heeft voorts de minister van finantiën nog een supplementair crediet voor zijn departement aangevraagd.

In de zittingen van de kamer der beide vorige dagen, hebben bij gelegenheid der behandeling van de begrootings-wetten, verscheidene leden de ministers hevig aangevallen over hunne handelwijze tegenover de Belgische maatschappij tot het vestigen eener volkplanting te Santo-Thomas, in Guatemala. Zij beweerden, dat die onderneming, welke de heeren *de la Haye*, *d'Elhougne* en anderen dwaas en mislukt noemden, op eene onwettige wijze van regeringswege was begunstigd, inzonderheid hadden zij het geladen op een Koninklijk besluit van Maart l.l., waarbij de gemeente- en armenbesturen tot deelneming aan de maatschappij uitgenoodigd werden, alsmede op de bekende overeenkomst van 21 Julij jl., waarbij de verwaarborging der regering voor eene door de maatschappij te sluiten geldleening van 3 millioen franken werd beloofd, en zulks niettegenstaande de ministers toen reeds wisten, dat die maatschappij zich in een zeer ongunstigen geldelijken toestand bevond. De ministers hebben, bij hunne verdediging omtrent dit laatste punt, te kennen gegeven, dat deze overeenkomst niet zou worden uitgevoerd. De graaf *de Merode*, die zelf in het plan van kolonisatie sterk betrokken is, heeft wel niet regtstreeks de ongunstige berigten wegens de kolonie tegengesproken, maar toch het geheele plan verdedigd. Hij heeft gevraagd, of indien de Hollanders nimmer zulke proeven, die niet altijd even gelukkig uitvielen, hadden genomen, Batavia gesticht zou zijn geworden?

Een gewoonlijk goed onderrigt Brusselsch dagblad beweert, dat het der maatschappij van kolonisatie gelukt is, dezer dagen voor 2,800,000 franken aan aandeelen aan Engelsche kapitalisten te verkoopen, welke koopprijs reeds te harer beschikking zou zijn gesteld.

Ten aanzien van de wijze waarop de kompagnieschap zich deze gelden heeft weten te verschaffen, hebben allerlei geruchten geloopen. Men heeft zelfs beweerd dat de kompagnieschap de gelden te danken heeft niet alleen aan de tusschenkomst van een hooggeplaatst persoon, maar zelfs onder diens persoonlijken waarborg.

In de volgende week verwacht men in de kamer het rapport van den heer *de Decker* over het traktaat van 1 September met de Tolvereeniging. In de afdeelingen zouden wegens dit traktaat menigvuldige aanmerkingen gevallen zijn, die waarschijnlijk bij de discussie, welke onmiddellijk zou plaats hebben, zullen te berde gebragt worden.

— Bij Koninklijk besluit, is thans het besluit van den 5 October ingetrokken, houdende afkeuring van het gedrag van den stedelijken raad van Verviers.

— Van Antwerpen wordt gemeld, dat de wateren in de vijfde sectie van het noorden dier stad dezer dagen nog zijn aangegroeid. De inwoners van het Leeg Palingshuis en der naburige woningen hebben hunne huizen verlaten. Deze toestand van zaken verdient de aandacht des gouvernements en der regering dier stad. De sluis, welke in dit oogenblik gemaakt wordt, zal echter grootendeels in dit onheil voorzien, maar men vreest dat dezelve de wateren van Merzem en van Ferdinandus-polder niet zal kunnen ontvangen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 2den December.

De Minister van Finantien maakt heden in de *Staats-Courant* bekend, dat tot de vrijwillige verwisseling van 5 in 4 percents Nationale Schuld, op den voet van 's Konings besluit van den 6den November 1844 (*Staatsblad* n°. 54), waartoe de gelegenheid op eergisteren, ten kantore van den agent van het Ministerie van Finantien te Amsterdam, heeft opengestaan, is ingeschreven te zamen voor een kapitaal van *f* 9,114,600, en dat mitsdien al de deelnemingen in deze verwisseling zijn aangenomen.

— Uit het voorloopig verslag, wegens het voorstel *tot herziening van het reglement van orde van de Tweede Kamer der Staten-Generaal*, blijkt, dat 43 leden bij het onderzoek deswege tegenwoordig zijn geweest. Sommige leden hebben eenige bedenkingen tegen de algemeene strekking van het voorstel der commissie in het midden gebragt. Zoo hebben die leden het strijdig geacht met art. 110 der Grondwet; zoo hebben zij de meenig geuit, dat dit voorstel strekte, om de individualiteit der leden te vernietigen en het aandeel in de bearbeiding der wetsvoordragten of voorstellen, hetwelk zich thans onder alle leden der Kamer verdeelt, over te brengen op de vijf rapporteurs, ja soms op den te kiezen algemeenen rapporteur alleen. Men vreesde, dat zulks mindere belangstelling in het werk der sectiën ten gevolge zou hebben.

Men meende ook, dat de verantwoordelijkheid, die op de commissie van rapporteurs zou rusten, te groot zou zijn.

De groote meerderheid der Kamer heeft echter verklaard zich met de strekking van de voorgedragene wijzigingen in het reglement wel te kunnen vereenigen. Die meerderheid, uit 34 leden bestaande, bragt hare hulde aan de commissie tot de herziening, wegens de loffelijke wijs, waarop de commissie zich van hare taak heeft gekweten. Zij oordeelde dat, door de invoering der voorgestelde veranderingen groote verbeteringen in de wijs van bearbeiding der voordragten zullen daargesteld en eene gewigtige schrede gedaan zal worden tot bereiking van het tweeledig doel, om de bij de Grondwet voorgeschrevene voorloopige overweging der voordragten goede vruchten te doen dragen, en om het gemeen overleg tusschen de Regering en de Kamer in gepaste overeenstemming te brengen met de individuele medewerking der leden, tot verbetering en volmaking van de overwogene wetsvoordragten.

Sommige leden der meerderheid hebben echter verklaard te verlangen, dat hun gevoelen te dien opzigte geacht zal worden afhankelijk te zijn van de wijs van beschouwing der Regering omtrent de toekenning aan de leden van het regt, om voorstellen tot wijziging te doen.

De groote meerderheid is van gevoelen geweest, dat ook bij aanneming van de thans voorgedragen wijzigingen in het reglement, men nog niet behoorde over te gaan tot de algeheele herziening van hetzelve, daar men liever eerst de ondervinding over de gepastheid en goede werking van de tegenwoordige wijzigingen wil raadplegen.

— Dezer dagen zijn door Z. M. benoemd tot majoors bij het bataljon jagers n°. 27, in de Westindien, de kapt. *V. W. de Villeneuve* en *R. H. Esser*; tot kapitein de eerste luitenant

G. J. van Spall, en tot eersten luitenant, de tweede luitenant G. P. Balfour van Burleigh.

— Na omtrent twee jaren de functien van directeur van 's Konings domeinen waargenomen te hebben, heeft het Z. M. den Koning behaagd, den heer *van der Spuy*, bij besluit van den 9 November ll., in die betrekking te bevestigen, en hem alzoo de directie en administratie op te dragen van al de bijzondere domeinen des Konings, in de nabijheid der residentie, alsmede die, in de gemeenten van Loosduinen, Rijswijk, Schipluiden, Waddingsveen, enz. gelegen.

— In de vergadering van het departement Rotterdam der Nederlandsche maatschappij ter bevordering van nijverheid, gehouden den 28 dezer, had de uitreiking der gouden medaille, toegekend aan den heer *J. E. Teysmann*, hortulanus aan 's lands plantentuin te Buitenzorg, op Java, voor zijne ingezondene monsters vezelstof van de *Ahave Rumphii*, aan deszelfs gemagtigde, plaats; terwijl aan den voorzitter van het departement, den heer Mr. *D. R. Gevers Deinoot*, eene gouden medaille werd overhandigd, voor zijne bekroonde verhandeling en monsters olie van de *Madia Sative*, zijnde dit de derde keer dat voornoemde heer zijne belangrijke onderzoekingen, den landbouw betreffende, door de Nederlandsche maatschappij ter bevordering van nijverheid bekroond ziet.

— De Hooge Raad heeft verworpen de voorziening in cassatie van *P. van de Valck*, tegen een arrest van het Geldersche hof, waarbij hij niet ontvankelijk werd verklaard in zijn hooger beroep van een vonnis der arondissements-regtbank te Nijmegen, waarbij de heer Mr. *C. Verwayen*, uit hoofde hij als getuige in die zaak door het openbaar ministerie was opgeroepen, niet als verdediger van genoemden *van de Valck*, zijnde letterzetter op de drukkerij van den verdediger *Verwayen*, is toegelaten.

— De Regtbank te Amersfoort heeft verklaard, dat, daar 't Rijk *uit 's Lands kas* geene gelden geeft *voor de huishouding van officieren*, hij die weigert een bij hem gebilletteerden officier van 's Konings landmagt te huisvesten, geenszins eenig besluit of wettelijke verordening overtreedt, daar 't Rijk volgens de Grondwet alleen tegen schadeloosstelling inkwartiering bij de ingezetenen of gemeenten mag leggen. De Officier van Justitie is tegen dat vonnis in hooger beroep gekomen. Het Hof van Utrecht heeft verklaard, dat de besluiten van 3 Augustus 1814 en 21 October 1815, schoon de koninklijke bevoegdheid niet te buiten gaande noch met de Grondwet strijdig, voor de ingezetenen niet verbindend zijn, als niet in 't *Staatsblad* geplaatst, dat dus de wet van [illegible] voor de Hollandsche departementen executoir verklaard, alleen geldig is voor de inwoners van dit Rijk ter regeling der militaire inkwartiering; dat bij die wet wel aan de ingezetenen de verpligting wordt opgelegd, om militaire inkwartiering te ontvangen, maar geene straf is bepaald op het weigeren van de inkwartiering te ontvangen; dat dus op het feit, door den beklaagde gepleegd, bij geene wet of wettige bepaling eenige straf is bepaald.

— De *Stoompost* meldt, dat door de administratie van den Hollandschen ijzeren spoorweg onlangs in de dienst eene verbetering ingevoerd is, welke niet anders dan als hoogst gewigtig kan aangemerkt worden voor de veiligheid der reizigers, ingeval eene opkomende mist het seinen belet. Bij iederen trein wordt thans, zoodra de lucht slechts eenigermate beneveld is, medegevoerd eene soort van zeer ligte voertuigen, *expresse wagens* genaamd. Zoodra nu aan den trein eenig ongeval overkomt, waardoor dezelve moet blijven stilstaan, en men door de mist belet wordt, hiervan door middel der gewone seinen berigt te geven, plaatsen twee der bedienden van den trein zich op dezen wagen, welke, door middel van een, met de hand in beweging gebragt wordend raderwerk, voorwaarts wordt bewogen met eene snelheid van 4 uren per uur. Door dit middel heeft men dus altoos gelegenheid, in geval van nood berigt te geven.

— Laatstleden Vrijdag is de edel hoogachtbare heer Mr. *F. de Greve*, lid van den Hoogen Raad en voormalig hoogleeraar te Franeker, als curator van het stedelijk gymnasium te 's Gravenhage geïnstalleerd, tot welke betrekking hij onlangs, in plaats van wijlen den heer staatsraad *van Royen*, door den stedelijken raad benoemd werd.

— Uit Utrecht schrijft men van den 30sten November:

» Op heden heeft alhier de ter aardebestelling plaats gehad van het stoffelijk overblijfsel van onzen algemeen hooggeachten stadgenoot Mr. *J. W. H. Conrady*, tot zeer onlangs president van het Hoog Militair Geregtshof. Ofschoon deze plegtigheid, overeenkomstig het verlangen van den ontslapene, op eene eenvoudige wijze geschiedde, hadden zich echter de leden en andere ambtenaren van het gemelde hof, benevens onderscheidene belangstellende vrienden naar de begraafplaats begeven, alwaar de heer advokaat fiskaal Mr. *P. Ras*, eene rede hield, die met blijkbare aandoening door de verzamelden werd aangehoord. — De spreker schetste den edelen man, wiens loopbaan nu geëindigd was, in zijne minzaamheid, zijne helderheid van inzigten, zijne duidelijkheid en levendigheid van voorstelling, niet slechts bij de behandeling zijner ambtszaken, maar ook van die van het vriendschappelijk en vertrouwelijk verkeer; zijne kunde en braafheid werden geroemd; hij werd voorgesteld als een man van beleid en welwillendheid, als een trouwhartig echtgenoot, als een zorgvuldig vader. Hij heeft gewerkt terwijl het dag was, eer de nacht kwam in welken niemand werken kan; wat zijne hand vond om te doen, dat deed hij met alle magt en niet eerder heeft hij zich aan de bezigheden onttrokken, dan toen zijne ligchaamskrachten hem niet meer ter dienste stonden, om de vermogens zijner ziel naar eisch aan te wenden.

» Hij heeft hier de rust niet mogen genieten, welke hem te wachten stond, daar hem slechts weinige dagen voor zijn verscheiden, overeenkomstig zijn verlangen, een eervol ontslag uit zijne voormelde waardigheid was verleend, onder dankbetuiging voor de veelvuldige en langdurige diensten, door hem aan den Staat bewezen.

» Heeft hij die rust hier niet mogen smaken, zijn uitzigt in de toekomst aan gindsche zijde des grafs was gevestigd op de oneindige barmhartigheid des Allerhoogsten. Gaarne hadden wij de korte, doch uit het hart gedane toespraak in haar geheel medegedeeld, doch deze trekken zullen genoegzaam zijn, om te doen gevoelen, dat de spreker teregt van den ontslapene mogt zeggen: » dat zijne werken hem volgen, terwijl zijne nagedachtenis in zegening blijft bij allen, die hem van nabij hebben gekend."

— Uit 's Bosch schrijft men ons van den 28 Nov.: » Op den 21. dezer stond voor het provinciaal geregtshof van Noord-Braband teregt *Antonia Hofkens*, oud 23 jaren, geboren en woonachtig te Baarle-Nassau, beschuldigd van moedwilligen manslag aan een pas geboren kind. Heden heeft gemeld hof in deze zaak uitspraak gedaan, en haar wegens onbedachtzaamheid veroordeeld tot eene gevangeniszetting voor den tijd van 2 jaren, eene geldboete van *f* 100 en in de kosten van de procedure, als zijnde het niet wettig bewezen, moedwillig manslag door haar gepleegd te zijn."

— Van Gouda verneemt men, dat de bewoners van Gouderak en Ouderkerk elkander een haat toedragen, en dat zulks den 20. [illegible] Zekere *S*...., een bedaard jong mensch van Ouderkerk, met 8 bewoners van Gouderak, van Gouda huiswaarts keerende, wordt door deze aangevallen, waarop *S*.... zich genoodzaakt ziet, het mes te trekken, met dat ongelukkig gevolg, dat hij een hunner doorsteekt en den ander eene snee in den buik geeft; terwijl de derde het op een loopen zette.

— De boring van den artesischen put te Enschedé gaat langzaam voort bij gebrek aan fondsen. De put is weer 25 voeten dieper geworden, maar nu zijn de laatste *f* 300, door de provincie verleend, verbruikt. Men moet thans een rosmolen hebben om de staven op te winden en rond te draaijen, maar weet niet, van waar dien te krijgen. De stellaadje begint ook te rotten, na vijf jaren in de open lucht gestaan te hebben.

— Naar men verneemt, zal de hoogeerwaarde heer *Grooff*, bisschop *in partibus infidelium* van Canea, van eenige jonge geestelijken vergezeld, zich eerstdaags aan den Helder scheep begeven naar Batavia.

— Uit Arnhem wordt het volgende geschreven:

» Onder de vele verbeteringen, welke ons tegenwoordig stadsbestuur daarstelt, mag men niet onopgemerkt laten voorbijgaan het daarstellen van eene schipbrug over de rivier te Westervoort, over welke de passage steeds door middel van eene pont geschiedde, bij hetwelk men tevens (even als bij de vernieuwing der schipbrug voor deze stad) bedacht is geweest, dat daarop twee voertuigen van het wijdste spoor, met genoegzame tusschenruimte gelijktijdig kunnen passeren. Het daarstellen van eene schipbrug aldaar ter plaatse is voor velen, maar vooral voor de landlieden in die streken, welke wekelijks hunne producten alhier ter markt brengen, een groot gerijf, daar zij op dien dag der week niet alleen door de vertraagde overvaart der pont, maar ook door de vele menschen en voertuigen, uren lang aan den oever der rivier moesten vertoeven, welke laatste bovendien menigen landbouwer, wiens paarden, welke, zoo door den zwaren last en zeer togt als door de in die streken bestaande bijna ontoegankelijke kleiwegen, bezweet geraakt waren, eensklaps stilstaande gehouden en aan de open lucht blootgesteld moesten worden, dikwerf vele ziekten

ja zelfs verliezen onder hunne paarden heeft berokkend; geen wonder dan ook, dat vooral deze lieden algemeen met genoegen en dankbaarheid tevens zullen blijven herdenken aan het voorregt, hetwelk zij, ten gevolge van deze verbeterde passage over die rivier, door de belangstellende zorg van ons achtenswaardig stadsbestuur, dezer dagen mogten ondervinden.

— Men weet, dat het meer onmiddellijk toezigt op de dienst zoo van de brieven- als paarden-posterij, mitsgaders dat op de openbare middelen van vervoer is opgedragen aan zes ambtenaren, den titel voerende van *inspecteur der posterijen en verdere middelen van vervoer.* Deze inspecteurs moeten ten minste viermalen in den loop van elk jaar ieder postkantoor, tot hun arrondissement behoorende, bezoeken, ten einde zich van den rigtigen gang der administratie op die kantoren te verzekeren. Zij hebben voorts het onmiddellijke toezigt op de dienst der paarden-posterij en op de middelen, strekkende ter overbrenging van de brievenmalen. De attributen der provinciale en plaatselijke besturen, ten aanzien der openbare middelen van vervoer, zoo te land, als te water, blijven in derzelver geheel; maar de inspecteurs werken van hunnen kant mede, tot de uitoefening van het toezigt over die middelen, en waken bepaaldelijk, dat de ondernemers, aan wie van regeringswege concessien zijn verleend, zich gedragen overeenkomstig de algemeene wetten en verordeningen, mitsgaders voor de bijzondere reglementen, op hunne dienst bestaande. In geval van overtreding, brengen zij dezelve ter kennis van de bevoegde magt of geven zelve daaraan het gevolg, hetwelk de verordeningen voorschrijven. Het rijk is verdeeld in zes arrondissementen, binnen jeder van welke een inspecteur het toezigt voert. Het arrondissement, waarvan de hoofdplaats hier te Breda is gevestigd, strekt zich uit over de provinciën Noord-Braband en Zeeland.

De Fransche post met de tijdingen uit Parijs van Zaturdag, is ons heden niet geworden.

In het algemeen verslag over den landbouw in 1843 leest men: Het departement Delft deelt eene beschrijving mede van een voorbehoedmiddel tegen de rups, dus luidende: » Drie jaren geleden heeft men gedrukte blaadjes, nopens het afweren van dien geduchten vijand, uitgedeeld. In den beginne vond het weinig geloof, en die blaadjes waren ook slechts in weinige handen. (Zij bevatteden de waarneming van prof. *Keetebel*, in Hongarije, dat de gemelde rupsen, wanneer zij in het voorjaar bloem en blad der boomen verslonden hebben, zich op den grond laten vallen, in den grond kruipen, en aldaar veranderen in een tonnetje of koker, waaruit in October twee insecten voortkomen, een vrouwelijk zonder vleugels en een mannelijk, dat vliegen kan, welk laatste 2 à 3 dagen vroeger voor den dag komt en graauw van kleur is. Het wijfje volgens opgave, veel van eene luis hebbende, begeeft zich naar den stam van den boom, en paart daar met het mannetje, vervolgens in den boom klimmende, legt het hare eitjes, soms 100 in getal, en waaruit eene ontelbare menigte rupsen voortkomen, in de knoppen der bloesems. Om die insekten in hun loop en werkzaamheden te stuiten, bindt men reeds vroeg, bij zacht weder, een vel papier om den stam van den boom, een voet boven den grond, van boven (zoo als men in dit berigt opgeeft) met eenen draad en van onderen met [illegible], en welk papier met *houtteer* bestreken zijnde, zulks om de drie dagen herhaald wordt. De wijfjes van dit insect geraken hierdoor, bij het [illegible], terwijl aan vele der mannetjes, op dat tijdstip [illegible] vliegende, hetzelfde lot te beurt valt. Men heeft soms 1500 van zulke insecten in eenen nacht op het beteerde papier vinden vastzitten. En nu, nadat eenige tuiniers in 1843, het voorbeeld met uitmuntend gevolg gegeven hebben, vindt men de boomen allerwege van onderen alzoo beteerd; zoodat in het Westland te dien einde meer dan 100 ton teer is gebruikt.

[illegible] Zaturdag was de fondsnotering: Ned. 2½ pCt. [illegible]; [illegible] 4 pCt. 75¼; Amorti-Syndicaat 4½ pCt. 99⅝; Handelm. 14½ pCt. 147⅞; Nieuwe 4½ pCt. 99 15/16; Werk. Sch. 4 pCt. 97; Rusland 107¾; Certif. 1831 en 1833 99½; 4 pCt. bij *Hope* 91⅞; dito bij *Stieglitz* 4 pCt. 90; Certif. van Assign. 6 pCt. 74; Spanje 5 pCt. 22; dito Onbep. Stukken 20¾; 3 pCt. 35¼; Uitgest. Sch. 6 15/16; Coupon van dito 24 1/16; Oostenr. Metall. 108 15/16; Nap. renten 5 pCt. 94¼; Griekenl. 11¼; Portugal 2⅝ pCt. te Lond. 35⅜; Braz. 89¾; Mexiko 34¼; Amerika Bankact. 7.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.